

Cor Bruns van ING over de financiële crisis

‘Geen crisis voor agrariërs’

Iedereen heeft de mond vol van de kredietcrisis. Maar het LEI-rapport ‘Raakt de kredietcrisis de agrosector?’ stelde de agrarische sector enigszins gerust met de zinsnede dat ‘ze minder kwetsbaar is voor uitval omdat ze levensmiddelen produceert’. ING-man Cor Bruns gaat zelfs nog een stapje verder. “Ik vind het voor de agrarische bedrijven in Nederland geen crisis; prijsschommelingen op boerenniveau zijn van alle tijden en voor de meeste agrarische sectoren een bekend gegeven.”

ir. Wilma Wolters

De agrarische sector maakt grondstoffen voor de voedingsmiddelenindustrie en als het slecht gaat blijft die geldstroom het langst in stand. “Dus de boer houdt zijn productie. Er vallen geen massafaillissementen in de primaire sector of bij de toeleverende bedrijven”, aldus Cor Bruns. Bruns is directeur agrarische bedrijven bij ING en is duidelijk over de gevolgen van de kredietcrisis: “Onze klanten

merken er weinig van en echte problemen verwacht ik niet.”

Het valt wel mee

“Als het goed is, merkt de melkveehouder weinig van de economische achteruitgang. En de varkens- en pluimveehouder is al veel langer gewend aan schommelingen in prijzen, dus ook daar is geen paniek”, zo vertaalt Bruns de conclusie van het LEI in eigen woorden. “Eten is een primaire

behoefte, en alleen als een crisis lang aanhoudt, zullen er minder luxe voedingsmiddelen verkocht worden. Maar ook dan zal de primaire producent dat nauwelijks merken, want luxe is vaak toegevoegde waarde die verderop in de keten zit. Neem een product als Yakult, daar gaat maar zo’n klein deel zuivel in dat er op boerenniveau maar weinig te merken is van het minder consumeren van een dergelijk product.” De recente daling van de melkprijs schrijft Bruns ook niet toe aan de economisch mindere tijd. “De verwachte groei in de vraag naar zuivel in China en India is niet waar gemaakt. Dat veroorzaakte een klein overschot en dus daalde de melkprijs.” De varkenshouderij leeft al jaren met een schommelende rentabiliteit, varkenshouders zijn gewend om niet naar de huidige prijs te kijken, maar naar een langjarige gemiddelde prijs. “Daarom verwacht ik geen echte problemen”, zegt Bruns.

Reken ook slechte scenario's door

Banken zijn sinds de crisis wel wat kritischer geworden op wat ze financieren. En dat is logisch, vindt Bruns. “Het vertrouwen van banken in elkaar is weg, en dus kunnen ze minder geld lenen bij elkaar. Dan willen ze het ook niet zo makkelijk uitlenen.” Bruns zelf kijkt nu ook nauwkeuriger naar een financieringsaanvraag. “Waar je vroeger nog weleens een avontuur zag in een aanvraag, besluit je nu eerder om het risico niet te nemen. Het meerjarenplan van een bedrijf moet er gewoon stevig uitzien en ook minder goede scenario's moeten doorgerekend zijn. Als het er dan goed uitziet, financieren wij wel. Het geld is niet duurder. We vragen wel een ruimere marge, maar door de daling van de basisrente is het absolute niveau niet hoger.”

Brunts ontkent dat er nu bepaalde aanvragen gemakkelijker gefinancierd worden dan andere. “In de kern raakt dit de kredietcrisis niet. Het was en is zo dat we bij bedrijfsuitbreiding eenvoudiger financieren dan bij bijvoorbeeld een mestvergistingsinstallatie.”

Het belangrijkste advies dat Bruns adviseurs en ondernemers kan geven bij het opstellen van een financieringsaanvraag, is om te komen met een gedegen plan. “Denk in scenario's, durf minder goede prijzen door te rekenen.” Nog een advies: “Zorg dat het bedrijfsplan van de ondernemer blijft. “We moeten ervoor zorgen dat de ondernemer zijn plan uitvoert, en niet het onze.” Ook kostprijs noemt Bruns van groot belang. Onlangs constateerde hij dat maar weinig boeren de kostprijs van hun bedrijf kennen. “Van de 125 melkveehouders wist 50 procent niets van zijn kostprijs, de andere 50 procent wist maar

mondjesmaat wat zijn precieze kostprijs was.” Maar Bruns is hier stellig over: “De veranderende markten vergen dat je nadenkt over je kostprijs. Die moet je gewoon weten als ondernemer en je moet weten hoe je daarmee om wilt gaan.”

Daling aantal bedrijven

Banken merken dat ondernemers op dit moment minder investeren. “Maar dat verandert denk ik weer snel. Het zal me niet verbazen als 2009 voor de zuivel een goed jaar wordt. Want de productie op de wereldmarkt ligt iets lager en Nederland kan daarop direct inspringen, in tegenstelling tot andere landen met een minder goede structuur”, denkt Bruns. Aan de andere kant verwacht Bruns dat in de komende jaren veel melkveehouders stoppen. “Het is niet gemakkelijk om ineens te moeten opereren in een markt die minder zekerheden biedt dan je gewend was. Melkveehouders moeten leren omgaan met schommelingen in prijzen. Ga als boer, maar ook als adviseur, eens kijken bij een ondernemer in een sector waar al langer prijzen enorm schommelen. Ook een melkveehouder kan in zo'n situatie overleven. Wij hebben vertrouwen in de sector.”

Einde nog niet in zicht

Brunts verwacht dat het eind van de crisis nog niet bereikt is; te veel dingen zouden nog onduidelijk zijn. “Het vertrouwen in de financiële markt moet terugkomen en daar is tijd voor nodig.” Maar of we nu in het dal zitten, of dat we nog verder bergafwaarts gaan, dat weet Bruns niet. Maar voor de agrarische sector vreest hij zoals gezegd niet. “Met vooruitdenken en een goede strategie redden bedrijven het wel.”

Agrarisch ING

ING heeft tien mensen in dienst die met hun kennis naar de klanten gaan en nog eens zestien mensen die ‘agrarisch’ in hun portefeuille hebben. De bank heeft 8.000 agrarische klanten en volgens eigen cijfers een marktaandeel van ruim 7 procent in waarde. “Ons doel is een marktaandeel van 10 procent te behalen. Dat gaat ruim voor 2015 lukken, denken we.”

COR BRUNS

“Voor primaire producenten is er geen sprake van een financiële crisis.”

Foto: ING

